

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 9^{ΗΣ} ΙΟΥΝΙΟΥ 1949

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ

Ὁ Πρόεδρος ἀναγγέλλει τὸν θάνατον τοῦ ἀντεπιστέλλοντος Μέλους **Παύλου Πετρίδου**, θανόντος τὴν 25^{ην} Ἀπριλίου 1949, ὡς καὶ τὸν θάνατον τοῦ ἀντεπιστέλλοντος Μέλους **Δημητρίου Κακλαμάνου**, συμβάντα τῇ 6ῃ Ἰουνίου 1949, καὶ ὁμιλεῖ ἐν συντομίᾳ περὶ τοῦ ἔργου καὶ τῆς προσωπικότητος τῶν ἐκλιπόντων ἐπιστημόνων.

ΕΚΛΟΓΗ ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕΛΟΥΣ

Γενομένης ψηφοφορίας ἐξελέγη ἀντεπιστέλλον Μέλος εἰς τὴν ἔδραν τῶν Μαθηματικῶν Ἐπιστημῶν (Ἀστρονομία), συγκεντρῶσας τὴν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν, ὁ καθηγητὴς τοῦ ἐν Χάρβαρτ Πανεπιστημίου καὶ διευθυντῆς τοῦ Ἀστρονομικοῦ σταθμοῦ τοῦ Μπλουμ - Φοντᾶιν (Νοτ. Ἀφρική) κ. **Ἰωάννης Παρασκευόπουλος**.

ΕΙΔΙΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ὁ κ. **Κ. Ρωμαῖος** παρουσιάζει τὸ σύγγραμμα τοῦ κ. Εὐαγγ. Π. Παπανούτσου: Αἰσθητική, Ἀθῆναι 1948 καὶ ἐπαινεῖ τὸν συγγραφέα διὰ τῶν ἐξῆς:

Πτωχὴ εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ βιβλιογραφία, ἡ σχετικὴ μὲ τὸ σπουδαιότατον θέμα τῆς Αἰσθητικῆς καὶ τῆς Τέχνης ἐν γένει. Βεβαίως πολυάριθμοι εἶναι αἱ εἰδικαὶ μονογραφίαι καὶ ἀμέτρητα τὰ ἄρθρα τοῦ καθημερινοῦ ἢ περιοδικοῦ τύπου, ἀλλ' ἔργον συνολικόν, ὅπου νὰ ἐξετάζωνται ὅλα τὰ αἰσθητικὰ προβλήματα καὶ μὲ τὴν ἱστορικὴν των τάξιν καὶ σημασίαν, ἔλειπε μέχρι τοῦδε καὶ τοῦτο τὸ κενὸν ἥδη πληρῶναι ἢ πρὸ διετίας ἐκδοθεῖσα Αἰσθητικὴ τοῦ κ. Εὐαγγέλου Π. Παπανούτσου μὲ ἱκανὴν ἐπιτυχίαν.

Ὁ ὅγκος τοῦ βιβλίου εἶναι σημαντικός, 438 σελίδες, ἀνάλογος μὲ τὰ ἐξεταζόμενα θέματα, ὥστε ἡ ἀνάγνωσις καὶ κατανόησις τοῦ ἔργου νὰ μὴ εἶναι δυνατὴ

εἰς ὀλίγας μόνον ὥρας. Ἄλλ' ὁ συγγραφεὺς γνωρίζει νὰ γράφῃ μὲ δεξιотεχνίαν, νὰ ἐκθέτῃ μὲ διαύγειαν πλήρη καὶ νὰ ἐλαφρύνῃ τὸ συνηθισμένον βάρος εἰς τὰς φιλοσοφικὰς ζητήσεις.

Ἡ μέθοδος εἶναι ἡ ἀρίστη δυνατή. Ὁ συγγραφεὺς ἀποφεύγει συστηματικῶς νὰ διδάξῃ ἀπ' εὐθείας ὁ ἴδιος τὸν ἀναγνώστην, νὰ εἶναι ἀφοριστικὸς καὶ φορτικὸς εἰς τοὺς ἄλλους μὲ τὸ βάρος τῆς σοφίας του. Πάντοτε εἰς κάθε πρόβλημα ἐπικαλεῖται τὰς γνώμας τῶν μεγάλων αἰσθητικῶν καὶ ὀνομαστῶν καλλιτεχνῶν ἢ ποιητῶν, ἐπιφέρει τὰς ἀντιρρήσεις τῶν ἀντιπάλων καὶ τέλος τὰς ἰδικὰς του παρατηρήσεις. Ἄς σημειωθῇ ἀκόμη, ὅτι οὐδέποτε γίνεται παραπομπὴ εἰς ἄλλους συγγραφεῖς χωρὶς νὰ παρατίθεται καὶ ἀρκετὰ περιληπτικὸν ἀπόσπασμα τῆς θεωρίας των.

Κεντρικὴ ἰδέα τοῦ ὅλου ἔργου εἶναι ὅτι τὸ ὥραϊον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καθορισθῇ ἐπακριβῶς, ὅπως συμβαίνει μὲ τὸ ἀληθές καὶ ἐν μέρει τὸ ἀγαθόν, μὲ τὰ ὁποῖα συντάσσεται συνήθως ἀλλὰ χωρὶς δικαιολογίαν εἰς ἐνιαίαν δῆθεν τριάδα. Κάθε ὥραϊον ἔργον τέχνης εἶναι μοναδικόν, ἀνεπανάληπτον καὶ δὲν ὑπάγεται εἰς οὐδεμίαν ὥρισμένην ἔννοιαν. Ἐπομένως ἐπιστήμη τοῦ καλοῦ δὲν ὑπάρχει κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅπως ἡ Λογικὴ, τὰ Μαθηματικὰ καὶ αἱ θετικαὶ ἐπιστῆμαι. Ἀκολουθεῖ, ὅτι ὅλαι αἱ αἰσθητικαὶ θεωρίαι, ἀπὸ τοῦ Πλάτωνος μέχρι σήμερον, ἀποβλέπουν κατὰ τὸν ἰδιαίτερον ἐκάστην τρόπον νὰ εὐκολύνουν τὴν κατανόησιν τοῦ ὥραϊου καὶ νὰ πολεμήσουν τὰς σχετικὰς πλάνας, ἀλλ' εἶναι ἀνίσχυροὶ νὰ καθορίσουν τελειωτικῶς τὸ θέμα. Ἐπειδὴ συχνὰ συμβαίνει οἱ θεωρητικοὶ τῆς τέχνης νὰ πιστεύουν ὑπερβολικὰ εἰς τὰς ἀπόψεις των καὶ νὰ φθάνουν εἰς ἀκρότητας, αἱ ἀντίθετοι θεωρίαι ὁδηγοῦν τότε εἰς τὴν ἀκριβεστέραν μεσότητά των ἀντιλήψεων. Ἐνα παράδειγμα ἀντὶ πολλῶν εἶναι ἡ πάλῃ μεταξὺ τῶν ὁπαδῶν τοῦ ρεαλισμοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ ἰδεαλισμοῦ ἀφ' ἑτέρου μὲ τὸ πολῦτιμον πόρισμα, ὅτι κάθε τέχνη ὀφείλει νὰ εἶναι ρεαλιστικὴ καὶ ἰδεαλιστικὴ συγχρόνως, χωρὶς νὰ καθορίζεται ποτὲ ἡ κατάλληλος ἀναλογία τῶν μερῶν.

Τὰς περισσοτέρας σελίδας τοῦ βιβλίου του διαθέτει ὁ συγγραφεὺς εἰς τὴν ἐξέτασιν, παραβολὴν καὶ συμπλήρωσιν τῶν διαφορῶν αἰσθητικῶν θεωριῶν. Ἄλλ' ὑπάρχουν καὶ κεφάλαια, ὅπως π. χ. τὸ περὶ τῆς ἀριστοτελικῆς καθάρσεως, ποὺ φέρουν τὴν σφραγίδα τῆς προσωπικότητος τοῦ συγγραφέως καὶ βεβαιώνουν ἀκεραίως τὴν πλήρη ἀντιλήψεως. Ἐν τέλει παρατηροῦμεν, ὅτι φυσικὸν εἶναι νὰ μὴ συμφωνήσῃ καθ' ὅλα ὁ ὅπωςδῆποτε ἐνημερωμένος εἰς τὰ αἰσθητικὰ προβλήματα ἀναγνώστης. Τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ βιβλίου ἀποτελεῖ ὅχι ἡ λύσις ὅλων τῶν ζητημάτων—πρᾶγμα ἀδύνατον—ἀλλ' ὅτι τίθενται σαφῶς τὰ ζητήματα ταῦτα καὶ καθένας ἔχει νὰ ὠφελῇ ἀπὸ τὸ χρησιμώτατον τοῦτο εἰς τὴν Ἑλληνικὴν βιβλιογραφίαν ἔργον.